

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXI. Quomodo etiam Novatiani se dissenserint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

quievit. Sed denuo conversi, adversus A se mutuo concurrere ceperunt, & exigua levique occasione arrepta, abs se invicem discessere. Et quo quidem modo & quando, quibusque de causis singuli dissidia inter se excitaverint, procedente sermone indicabimus. Illud autem sciendum est, Imperatorem Theodosium neminem illorum infectatum fuisse, præter Eunomium. Quem Constantinopoli in privatis ædibus collectas celebrantem, & libros à se conscriptos recitantem, in exilium mitti iussit, eo quod multos doctrinâ suâ corrumperet. Reliquos omnes nullâ affecit molestiâ, nec communicare secum coëgit: sed singulos in suis conventiculis coire, & de fide Christiana pro suo captu sentire permisit. Et aliis quidem copiam fecit, ut extra urbes oratoria sibi extruerent. Novatianis vero utpote idem cum ipso in fide sentientibus concessit, ut Ecclesias suas intra urbium septa absque ullo metu retinerent, sicut à me jam antea commemoratum est. De quibus hoc loco pauca narrare, opportunum puto, altius repetito sermonis exordio.

ἴσαλο' ἀλλὰ στραφέντες καθ' ἑαυτῶν πάλιν ἐχώρησαν καὶ μικρὰς καὶ ἐπιλείας ἀποφάσσαντες λαβόμενοι, ἀλλήλων διεχωρίζοντο ὅπως μὴ ἐν κη' ποτε, καὶ δι' αὐτὰς αἰτίας ἕκαστοι ἑαυτῶν διαίρεσεις πεποιθότες, ἀπορίῳ τὸ δόγμα δηλώσαντες τὸ τοῦ ἰσίου, ὡς βασιλεὺς Θεοδόσιος ἐδέξατο τῶν ἐδίκων, πλὴν ὅτι τὸ νόμιον ἐν κωνσταντίνῃ πόλει τῆς οἰκίας συναγόνα, καὶ ἐδὴ συλαφείας αὐτῶν λόγους ἐπιδικνύμενον, ὡς ταῖς διδασκαλίαις πολλοὺς λυμαιομένον, εἰς ἔξορίαν πεμφθῆναι ἐβόησεν τῇ μείσει ἄλλων ἐδέξατο ἕτερον, ἕτερον αὐτῶν κοινωῆσαι ἠνάγκαζεν ἄλλ' ἕκαστος συνεχώρησεν καὶ ἐδὴ ἰδίως τόπους συναγάσας, δόξαζεν τὰς ἑξαιρέσεις, ὡς καὶ αὐτῶν ἕκαστοι τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν ἠδυνάτωσαν, καὶ μὴ ἄλλως ἔξω τῆς πόλεως συνεχώρησαν ἐπιλείας οἰκίας καλῶς κενάζοντες ἠναλιανῶν ὁμόφροντας τῇ αὐτῆς πίστει, ὅπως τῆς πόλεως τὰς ἑαυτῶν ἐκκλησίας, θάρρηντας ἔχοντες, ὡς μοι ἑσπετέρον εἶρηται, ἀλλὰ μνημονεύσαι μικρὰ, ἕκαστον εἶποι ἡγεμονία ἀναλαβόντας βραχύ.

CAPUT XXI.

Quomodo etiam Novatiani inter se dissenferint.

Novatianorum Ecclesiæ apud Constantinopolim per annos quadraginta præfuit Agelius, à temporibus scilicet Constantini ad sextum Theodosii Imperatoris annum, ut jam supra referre memini. Hic morti jam proximus, Sifinnium suo loco ordinavit Episcopum: qui dignitate quidem erat presbyter Ecclesiæ illius quam regebat Agelius: cæterum disertus imprimis, & à Maximo Philosopho unâ cum Imperatore Juliano in Philosophia institutus. Cumque plebs Novatianorum hanc ordinationem reprehenderet, quod non Marcianum potius designasset, virum eximia pietatis, cujus operâ ipsi Valentis principatu ab omni persecutione vacui permanerant: Agelius dolorem multitudinis lenire cupiens, Marcianum insuper ordinavit Episcopum. Et cum ex morbo paululum recreatus esset, in Ecclesiam delatus, populum ita allocutus est. Marcianum quidem post me Episcopum habete, post Marcianum vero Sifinnium. Hæc locu-

C Κεφ. κα'.
Ὁς ἐκ ναυατιανῶν καθ' ἑαυτοῦ ἐστὶν ἰστέρας.
ΤΗΣ ἐν κωνσταντίνῃ πόλει τῶν ναυατιανῶν ἐκκλησίας ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τὴν ἀγέλιον, ἀπὸ τῆς κωνσταντίνης χρόνου εἰς τὸ ἐκόνειον τῆς βασιλείας Θεοδοσίου, καὶ καὶ ἀποτέρον ἐμνημόνευσαν τελευτῶν χειροτονεῖ εἰς τὸν τόπον ἑαυτῆς σισίννιον σκοπον ὅς πρὸς βύτηρον μὴν ἢ τῆς ὑπὸ ταπεινῶν ἡλόγηται ἄλλως, καὶ ἐπιμαξίμως ἔφιλοσόφου ἀμαρτωλοῦ παρὰ σιλείτα φιλόσοφου παιδευθεῖς τῆς λαοῦ ναυατιανῶν μεμψαδίας τὴν χειροτονία ὅτι μὴ μάλλον μαρκιανὸν ἐπὶ ἐπιλείας ἐκπέποντα ἐχειροτόνησε, δι' ὃν ἐπὶ ἐκκλησίᾳ οἱ ναυατιανοὶ ἀτάραχοι μεμνήσκονται ὁ ἀγέλιος τὴν τῆς λαοῦ ἀσχυμῆσας τῶν πύλων βελόμενος, ἐπιχειροτονεῖ τὸν μαρκιανὸν ἑμικρὸν ραίσας τὸ νόσον, ἀποστεινῶν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀποστεινῶν δι' ἑαυτοῦ πᾶν μαρκιανὸν μὲν, φησὶν, ἔχει μεμψαδίας μὲν δὲ μαρκιανὸν, σισίννιον ταῦτα πρὸς τὸν

των, και μικρον θηλειους χρονον, ετε-
 λωτεσε μαρκιανον τοινυ θησκοπε τω
 ναυαλιανων καθεστω, διηρεθη και η αυ-
 τω εκκλησια, εξ αιτιας τοιαυτης. Κα-
 βαπω απο ιεραίων χριτιανισας, απο
 μαρκιανου προς τω του πρεσβυτερου
 περιελθεις αξιαν, εδεν ηπον τη ιεραϊ-
 κη περιληψει δελευεν εσπδαζε σω δε
 τετω, εκ της θησκοπης ωρεγεθ δρα-
 ξαται περιλαβων εν της επιθυμιας
 εαυτε συνισορας δυο περιεβυτερουσ, θεο-
 κησον και μακαριον, τω καινοθμηθεισαν
 επι της βασιλειας εαλεντω τε πασχα Β
 εορτω εν παζω κωμη της φρυγιας, ως μοι
 και προτερον ειρηται, δεκδικειν εβελδου-
 το και προτερον μη προκαλυμμαλι χρω-
 μω τη ασκησει, της εκκλησιας εσπανε-
 χωρει, λυπεισται λεγων προς τινας
 εσπνοεν γδ αυτες μη αξιους ειναι της των
 μυστηριων κοινωνιας περιων δε και φανε-
 ρεσ εγνεσο, και ιδιαν σωμαγεν βελόμε-
 νω ταυτα γνεσ ο μαρκιανος, εμεμφετο
 μην την επι τη χειρονοια πλανω, οπ ετω
 καινοδοξεσ ανθρωπεσ εις το πρεσβυτεριον
 εσποναγειο και δυσφορεσ ελεγε βελιον
 ην εσ ακανθαισ τεθεικεναι τας χειρασ τας
 εαυτε η οτε οδω περι Καβαπον εις το πρεσ-
 βυτεριον προεβαλλεσ πασχα δαζι εσπνο-
 δον ναυαλιανων επισκοπων ηρεασ εν αρχαρω
 εμποριον η τετο εν βιδυνια, πλησιον ελε-
 νεπολεωσ κειρων ενθα σωμαχθεις, με-
 τεμποιουται τον Καβαπον και προλθιναι επι
 εσπνοδε τας αιτιασ της λυπης εκελδου
 ετηνη διαφωνια ε εορθησ αιτια της λυπης
 ειναι λεγονω. δειν γδ επιτελεισ αυτω ως
 η ιεραϊοι παρληρεσι, ε ως οι εν παζω
 σωμαθεις ετυπωσαν εσπνοησαν εις ο της
 σπνοδε φιλοκαθεδριασ ενεκεν περιφασι εαδ
 τον Καβαπον, δεκω αυτον κασφαλιζον,)
 ως εδ ε ποτε την επισκοπην καθεξαιτο τε
 η επι τεταυσ ομοσαιω, εκφερεσι κανονα
 περ ε εορθησ τε παχα, ον εκαλεσαν αδια-
 φορον φησαιεσ μη αξιολογον ειναι αιτιαν
 προς χρισιμον τ εκκλησιασ, την διαφωνια
 ε εορθησ μη η μην οδω εν παζω σωμαχθεν-
 ταισ, περιεμα τω καθολικω κανονι ηρεασ

tus, cum aliquandiu supervixisset, extre-
 mum diem clausit. Marciano igitur Epi-
 scopo Novatianorum constituto, eorum
 Ecclesia divisa est ob hanc causam. Sab-
 batus quidam ex Iudæo factus Christianus,
 & à Marciano ad presbyteri digni-
 tatem promotus, Iudæorum nihilomi-
 nus opinioni, qua prius fuerat imbutus,
 studiose inserviebat. Adipiscendi præ-
 terea Episcopatus cupiditate incen-
 debatur. Adjunctis itaque sibi duo-
 bus presbyteris, ambitionis suæ con-
 fectis, Theodisto & Macario, paschalis
 festi solennitatem, quam Novatiani
 Valentis Augusti temporibus in vico
 Phrygia Pazo, sicut antea dixi, inno-
 vaverant, ipse defendere instituit. Ac
 principio quidem austerioris vitæ simu-
 latione, ab Ecclesia se subduxit, do-
 lore se affici dicens propter quosdam,
 quos sacramentorum communione in-
 dignos esse suspicaretur. Progressu
 autem temporis consilium ejus pate-
 factum est, quod scilicet conventus
 seorsum agere vellet. Hæc ubi compe-
 risset Marcianus, suum ipsemet in or-
 dinando errorem reprehendit, qui ho-
 mines tantopere cupidos inanis glo-
 riæ, ad honorem presbyterii extulisset.
 Dolensque sæpenumero dicere solebat:
 Cæsius fuisset spinis manus meas im-
 ponere, quam Sabbatio, tunc cum il-
 lum presbyterum ordinavi. Conci-
 lium porro Novatianorum Episcopo-
 rum fieri curavit apud Sangarum, quod
 est emporium in Bithynia juxta Hele-
 nopolim situm. Illic congregati Sab-
 batium accesserunt, jubentque ut co-
 ram Synodo doloris sui causas expo-
 neret. Cumque ille diceret, dissen-
 sionem de festo Paschali causam sibi
 doloris præbuisse: hoc enim festum
 juxta morem Iudæorum & juxta for-
 mulam in Pazenli Synodo promulgatam
 observari oportere: Episcopi qui ade-
 rant, suspicantes Sabbatium Episcopa-
 lis sedis cupiditate ductum ista prætex-
 re, jurejurando hominem adigunt, nun-
 quam illum Episcopatus dignitatem su-
 scepturum esse. Cum ille in hæc verba
 jurasset, regulam de festo Paschali
 promulgaverunt, quam ad hoc est
 indifferentem vocarunt: affirmantes dis-
 sensionem de festo Paschæ die tanti non
 esse, ut ejus causa quisquam ab Ecclesia
 secedere debeat; nec eos qui Pazi
 convenerant, præjudicium Catholicæ
 & universali regulæ fecisse. Nam

